

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi

Viite: LVM/417/03/2013

Hallituksen esitysluonnos tieliikennelaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Rautatien tasoristeykset

Esityksen sivulla 71 Rautatien tasoristeykset todetaan, että Suomessa tasoristeysonnettomuuksissa menehtyy ja loukkaantuu vuosittain useita ihmisiä. Myötävaikuttavaksi tekijäksi todetaan se, että Suomessa on paljon tasoristeyksiä – yli 3 000. Niitä on rataverkoston uudistamistöiden yhteydessä pyritty määrätietoisesti poistamaan. Lisäksi todetaan, että edellä mainituista syistä johtuen tasoristeykset pyritään merkitsemään huolellisesti ja tarkoin.

Tieliikennelain 7 §:n mukaan rautatietä ei saa lähteä ylittämään, jos juna lähestyy, valopaste velvoittaa pysähtymään, erityinen ääniopaste kuuluu tai puomi on alhaalla tai liikkuu. Tällöin on pysähdyttävä turvalliselle etäisyydelle radasta; ennen opastinta tai puomia. Tasoristeyksessä, jossa on puomit, käytetään liikennemerkkiä 172. Muissa tasoristeyksissä (myös ääni- ja valolaittein varustetuissa) käytetään liikennemerkkiä 171.

Vartioimattomat tasoristeykset

Esitysluonnoksessa annetaan virheellinen ja yksinkertaistettu kuva tasoristeysonnettomuuksista.

Suomessa on pää- ja sivuradoilla noin 2800 tasoristeystä. Näistä 1 850:ssä ei ole puomia eikä valo- ja äänivaroituslaitetta.

Suomessa on noin 300 tasoristeystä, jotka Liikennevirasto on luokitellut seitsenportaisella asteikollaan vaarallisimmiksi tai toiseksi vaarallisimmiksi. Näissä niin sanotuissa seitsemännen ja kuudennen luokan tasoristeyksissä sattuu liiki puolet eli noin 42 prosenttia kaikista tasoristeysonnettomuuksista. Itä-Suomen aluehallintoviraston toimialueeseen kuuluvat Etelä-Savo, Pohjois-Karjala ja Pohjois-Savo. Näillä alueilla on sellaisia tasoristeyksiä, jotka on luokiteltu vaarallisimmiksi tasoristeyksiksi.

ITÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 029 501 6800
kirjaamo.ita@avi.fi
www.avi.fi/ita
Postiosoite: PL 50, 50101 Mikkeli

Mikkelin päätoimipaikka
Maaherrankatu 16
Mikkeli

Joensuun toimipaikka
Torikatu 36
Joensuu

Kuopion toimipaikka
Hallituskatu 12–14
Kuopio

Tasoristeysturmia sattuu vuosittain noin 30. Esimerkiksi vuonna 2016 Itä-Suomen aluehallintoviraston alueella sattui ainakin kaksi tasoristeysonnettomuutta, joista toisessa menehtyi kolme nuorta opiskelijaa. Viime mainittu tasoristeysonnettomuus sattui Siilinjärvellä sellaisessa tasoristeyksessä, joka oli sekä vartioimaton että luokiteltu toiseksi vaarallisimpaan tasoristeysluokkaan.

Liikennevirastosta on tiedotettu, että se huomioi tasoristeuksen turvallisuusarvioinnissa tien ja radan nopeuden, tienpäällysteen, vastaavien tasoristeysten onnettomuushistorian ja sen, millainen näkyvyys tieltä on radalle, junan tulosuuntaan.

Niin sanottu näkemäasetus määrittelee sen, miten pitkä näkyvyysalueen tulee olla, kun juna ajaa tiettyä nopeutta. Valitettavasti tämän näkemäasetuksen vaatimukset eivät koske läheskään kaikkia vartioimattomia tasoristeyskysä.

Esitysluonnoksessa todetaan lain tavoitteeksi poistaa lainsäädäntöä rasittavaa tulkinnanvaraisuutta ja puutteellisuuksia sekä saattaa lainsäädäntö johdonmukaisemmaksi kokonaisuudeksi. Esityksen mukaan näin toimien voidaan ylläpitää ja edistää liikenneturvallisuutta, liikenteen sujuvuutta, tienkäyttäjien yhdenvertaisuutta, vaikuttaa ympäristön tilaan myönteisesti sekä mahdollistaa tieliikenteen automaatiota.

Esitysluonnoksesta ei ilmene, sisältyykö tasoristeysonnettomuuksissa kuolleiden lukumäärä luonnoksessa ilmoitettuun, tieliikenteessä todettuun kokonaiskuolleisuusmäärään. Esityksessä todetaan, että vuonna 2015 Suomen tieliikenteessä menehtyi ennakkotietojen mukaan noin 260 ihmistä. Euroopan unioni on asettanut poliittiseksi liikenneturvallisuustavoitteeksi tieliikennekuolemien määrän puolittamisen vuoteen 2020 mennessä vuoden 2010 tasosta.

Kun tasoristeysonnettomuuksissa on yleensä kyse siitä, että turman uhri on ollut liikkeellä autolla, olisi perusteltua katsoa, että myös tasoristeysonnettomuuksissa menehtyneet katsottaisiin tieliikenteessä menehtyneiksi.

Jotta nämä tasoristeysonnettomuuksissa sattuvat tieliikennekuolemat saataisiin vähintään puolitettua Euroopan unionin poliittisen liikenneturvallisuustavoitteen mukaisesti, niin pitäisi pyrkiä poistamaan vartioimattomat tasoristeykset. Merkittävä edistysaskel kohti liikenneturvallisuuden parantamista olisi myös se, että näihin 1 850 vartioimattomaan tasoristeykseen saataisiin lukittava puomi tai portti, puomilaitos tai valo- ja äänivaroituslaite.

Yhteiskunta käyttää rahaa muun muassa teihin, mutta tieliikennekuolemien määrän vähentämiseksi tasoristeysturmissa pitäisi rahaa olla käytettävissä vartioimattomien tasoristeysten poistoon tai ainakin tasoristeysluokkien turvallisuuden kohentamiseen.

Ehdotuksen mukaan tämä uusi tieliikennelaki olisi voimassa lähtökohtaisesti tiellä. Uudessa laissa määriteltäisiin myös tasoristeys. Kun uuden tieliikennelain tavoitteena on edistää liikenneturvallisuutta, olisi perusteltua sisällyttää tähän lakiin säännökset vartioimattomista tasoristeyksistä. Uuteen lakiin tulee määräykset liikenteenohjauslaitteista. Esityksen mukaan Liikenteen turvallisuusvirastosta tulisi keskeinen toimija liikenteenohjausjärjestelmässä. Tällä hetkellä tilanne näyttää olevan se, ettei mikään taho (tienpitäjä, radanpitäjä, kunta) kanna kokonaisvastuuta vartioimattomista tasoristeyksistä. Näin ollen *lakiesityksen 72 §:n 4 momenttia olisi syytä tarkastella uudelleen, jotta saataisiin parannettua tieliikenteen kokonaisturvallisuutta.*

ITÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 029 501 6800
kirjaamo.ita@avi.fi
www.avi.fi/ita
Postiosoite: PL 50, 50101 Mikkeli

Mikkelin päätoimipaikka
Maaherrankatu 16
Mikkeli

Joensuun toimipaikka
Torikatu 36
Joensuu

Kuopion toimipaikka
Hallituskatu 12-14
Kuopio

Esityksen mukaan tieliikennelain tehtävänä on ohjata ihmisten käyttäytymistä. Lähtökohdana pitää kuitenkin olla se, että ensi sijassa tekniset järjestelmät, liikenneinfrastruktuuri, on kunnossa. Esimerkiksi tällä hetkellä on tilanne se, että tasoristeysturman sattua ensi etsiä syytä turmassa menehtyneen omista toimista.

Tässä esityksessä todetaan, että ajoneuvojen automatisoimisella uskotaan voitavan vähentää inhimillisiä virheitä. Automaattiauto voisi kenties säästää ihmishenkiä vartioimattomissa tasoristeyksissä etenkin niissä tilanteissa, jolloin kuljettajan on vaikeaa ja usein jopa mahdotonta nähdä lähestyvää junaa sankan usvan, sumun, lumitai vesisateen vuoksi. Automaattiautojen järjestelmät on ilmeisesti tehty siitä näkökulmasta, että autolla ajetaan jonossa ja myös vastaan tulee ajoneuvoja. Lieneekö automaattiautossa ominaisuutta, joka voisi havaita sivulta, sankan usvan keskeltä 140 km/h kiittävän junan? Toisaalta näyttää siltä, että nämä pohjoisen haasteelliset sää- ja ajokelit vaikeuttavat lähtökohtaisesti automaattiauton toiminnan luotettavuutta myös normaalissa maantiejajossa.

Kokonaisuudessaan kaikki, mitä liikenneturvallisuuden parantamiseksi voidaan tehdä, on kannatettavaa. Esityksessä on laskelma liikenneonnettomuuksien hinnasta ja yksikköarvoista. Taloudellisten menetysten lisäksi kaikista kuolemaan ja vakavaan loukkaantumiseen johtaneista onnettomuuksista aiheutuu merkittävä määrä inhimillistä kärsimystä omaisille, läheisille ja muille henkilöille.

Lisätietoja

Lakimies Tuulikki Hynynen, tuulikki.hynynen@avi.fi

Johtajan sijainen,
terveydenhuollon ylitarkastaja

Marja Hyvärinen

Lakimies

Tuulikki Hynynen

ITÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 029 501 6800
kirjaamo.ita@avi.fi
www.avi.fi/ita
Postiosoite: PL 50, 50101 Mikkeli

Mikkelin päätoimipaikka
Maaherrankatu 16
Mikkeli

Joensuun toimipaikka
Torikatu 36
Joensuu

Kuopion toimipaikka
Hallituskatu 12-14
Kuopio